

Hans Rosing

Teletransport en logisk omöjlighet

I den filosofiska litteraturen om personlig identitet finner man bl a diskussioner kring s k teletransport, Med anknytning till den utdragna diskussionen kring dödsbegreppet i Filosofisk tidskrift finner Torbjörn Tännsjö anledning att ta upp även detta tema (FT 2/89).

I själva verket är teletransport av en person en logisk omöjlighet. Märkligt nog tycks många filosofer, bland dem Torbjörn Tännsjö, inte ha noterat detta. Teletransport är logiskt omöjligt i ungefär samma bemärkelse som resor bakåt i tiden. Den implicerar klart absurda konsekvenser.

Men först en förklaring av vad teletransport innebär. Jag citerar Tännsjös utmärkta beskrivning; "Om en person teletransporteras ... betyder det att personen vid någon tidpunkt sövs och mals ned i en köttkvarn. Dessförinnan har emellertid hennes kropp kartlagts, molekyl för molekyl. Informationen om denna individs kroppsliga beskaffenhet har sänts till en annan plats, t ex Mars. På Mars byggs en trogen kopia. Denna kopia visar sig ha alla den nedmalda personens minnen och avsikter, ja påstår sig själv vara den person som malts ned. Om detta är möjligt, och det förefaller mig möjligt i princip, är det rimligt att säga, att individen som maldes ned, *överlevde* behandlingen. Hon är nu "förflyttad" till Mars". Jag diskuterar analoga exempel i min bok *Den personliga identiteten och livets mening*, Schildts förlag, Helsingfors, ss 205-7 och 224-6.

I själva verket är det inte alls rimligt utan ett logiskt misstag att tro att personen i fråga överlevde den brutala behandlingen i köttkvarnen. Personen är helt enkelt död och den som malt ned honom är skyldig till mord. Jag vill understryka att teletransport inte bara är en science-fictionfantasi och en filosofisk kuriositet utan en ytterst allvarlig sak för miljoner människor. Den kristna läran om uppståndelsen är nämligen logiskt ekvivalent med teletransport av den typ Tännsjö beskriver. Den kristne tror att han överlever döden i samma bemärkelse som Tännsjö tror att den nedmalda personen överlever. I stället för nedmalning har vi i kristendomen kroppens förruttnelse och molekylernas spridning i biosfären. I stället för en superteknologisk maskin på Mars

har vi en allsmäktig trollkarl (Gud) som skapar en trogen kopia. Om teletransport av en person är en logisk omöjlighet så är följaktligen läran om uppståndelsen lika suspekt ur logikens synvinkel.

Beviset för att teletransport av en person är omöjlig är kort och enkelt.

Antag att vi har en person A på jorden. Vi utför nu de operationer som Tännsjö så målande beskriver. Låt oss kalla den individ som byggs upp på Mars B. Enligt Tännsjö har A överlevt. Detta implicerar att B är samma person som A.

Låt oss vidare anta att vi har en precis likadan anläggning för teletransport på Venus. (Den som kan bygga sådana anläggningar klarar säkert utan större svårigheter av den höga temperaturen och det enorma trycket på Venus! Vi kan då samtidigt bygga upp en individ C på Venus som är baserad på exakt samma information som B. C är alltså en lika trogen kopia som B. Följande gäller då: B är samma person som A och C är samma person som A. Härav följer att B är samma person som C. Vi får alltså att personen A vid samma tidpunkt befinner sig på två olika planeter. Om vi har n stycken maskiner för teletransport så kan A befinna sig på n stycken olika platser vid samma tidpunkt. Det är emellertid logiskt omöjligt att samma person befinner sig på två eller flera olika platser vid samma tidpunkt. Härav följer att teletransport är en logisk omöjlighet. Q E D

I själva verket är B och C givetvis enbart kopior av A och inte samma person som A. Det ligger i logiken hos begreppet kopia att om vi gör en kopia av ett objekt så kan kopian inte vara identisk med objektet. Om den är identisk med objektet så är den ingen kopia utan objektet självt.

Om teletransport vore detsamma som persontransport så skulle vi få mängder av absurda konsekvenser. Samma person skulle kunna leva på en mängd olika platser samtidigt. En person skulle kunna begå självmord och ändå inte dö. En person kunde begå mord utan att begå mord därför att offret både lever och är dött.

Detta bevis kullkastar givetvis också den kristna läran om uppståndelsen. (En kristen behöver givetvis inte bry sig om detta. Tro och logik har mycket litet att göra med varandra.) Hur allsmäktig Gud än är, kan han inte åstadkomma något som är logiskt omöjligt. Det bästa han kan göra är att skapa en trogen kopia av den person som oåterkalleligen dött. (Det är dock problematiskt om han ens kan skapa en trogen kopia eftersom en person ändras under hela sitt liv. Skall det vara en kopia av personen som 30-årig, 50-årig, 70-årig?) Om Gud så önskar kan han skapa flera trogna kopior av samma döda person. Den

som levat speciellt gudfruktigt borde kanske få flera kopior av sig själv i himmeln som belöning? Gud kan givetvis skapa kopior av ännu levande människor ifrån det faktum att det enda han skapar är kopior. Den person som en gång dött är oåterkalleligen död hur många trogna kopior det än finns av honom.